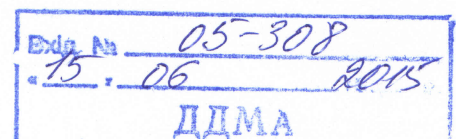

У спеціалізовану вчену раду Д 12.105.03
у Донбаській державній машинобудівній академії
Міністерства освіти і науки України

ВІДГУК
офіційного опонента
кандидата економічних наук, доцента Волкової Нелі Іванівни
на дисертацію Житаря Максима Олеговича
на тему: «Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній
діяльності банків»,
подану на здобуття наукового ступеню кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

Актуальність обраної теми дослідження. Вітчизняна банківська система потребує якісно нової моделі залучення інвестицій до національної економіки з боку комерційних банків, оскільки неможливо уявити економічне зростання без підтримки банків, які виступають інвесторами та кредиторами підприємств, фізичних та юридичних осіб. Дослідження вітчизняних та закордонних науковців свідчать про невід'ємну важливість та необхідність достатньо досконалого законодавчого та методичного апарату для розвитку сприятливого інвестиційного клімату для комерційних банків. Саме ці аспекти дозволять банкам передбачити та подолати кризові явища на національному та міжнародному рівнях. В сучасних умовах для вітчизняної економіки необхідні також нові методи та способи здійснення та активізації інвестиційної діяльності. Тому саме на даному етапі актуальним є обґрунтування теоретико-методологічних основ інвестиційної діяльності банків та дослідження сутності та видів фінансової гнучкості прийняття рішень в даній сфері.

За тематичною спрямованістю дисертація відповідає тематиці науково-дослідних робіт Донецького національного університету Міністерства освіти і науки України (м. Вінниця). Автор брав безпосередню участь у виконанні двох науково-дослідних робіт за темами: «Вдосконалення фінансово-кредитних механізмів управління економічним розвитком України» (номер державної реєстрації 0109U007300, 2009–2013 рр.) та «Механізм управління розвитком

фінансово-інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання реального сектора економіки» (номер державної реєстрації 0111U000407, 2011–2013 рр.).

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. На підставі ознайомлення з матеріалами дисертації, змістом автореферату та публікаціями здобувача можна зробити такі висновки.

По-перше, наукові положення мають необхідне обґрунтування. Пропозиції засновуються на результатах вивчення теоретичних положень щодо об'єкту дослідження – фінансової гнучкості прийняття рішень. Теоретичним підґрунтям дослідження виступають загальнонаукові методи, що відповідають характеру розв'язуваних завдань: діалектичний метод пізнання; методи структурно-логічного та системного аналізу; методів економіко-математичного моделювання, регресійного аналізу, графічного методу та ін.

Вірогідність результатів дослідження ґрунтується на використанні системного підходу, математичних методів, методів логічного аналізу та багатьох інших, а також підтверджується результатами експериментальної перевірки зроблених в дисертації висновків.

По-друге, дослідження проведені з використанням офіційних статистичних матеріалів, фактичних даних банків, спеціальної літератури, спираються на висновки, самостійно зроблені автором в результаті вивчення положень економічної науки в сфері забезпечення фінансової гнучкості, які розроблені в працях вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Нормативні акти України, галузеві методичні рекомендації явили законодавчо-правове поле та обумовили легітимність виконаного дослідження.

По-третє, у дисертаційній роботі розглянуто та вирішено коло завдань, розв'язання яких дозволило автору досягти поставленої у дисертаційній роботі мети, навести власний погляд на вирішення науково-практичного завдання та обґрунтувати свої пропозиції за обраною темою, яким властива наукова новизна.

По-четверте, наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані

в дисертації, є достатньо висвітленими в публікаціях. Вимоги постанови ДАК України до публікацій результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів слід вважати виконаними за таких причин: опубліковано 22 наукові праці загальним обсягом 5,64 д.а., з яких особисто автору належить 5,12 ум.-друк. арк., з них 11 робіт опубліковано в наукових фахових виданнях (у тому чотири статті – у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз), та 11 тез матеріалів конференцій.

По-п'яте, основні положення виконаного дослідження пройшли всі види апробації: вони опубліковані, використані в діяльності банків: ПАТ «Укрсоцбанк» та ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк», були обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня, географія яких є доволі широкою.

Вирішення комплексу поставлених задач, доцільний вибір методів дослідження, достатня теоретична база забезпечили наукову обґрунтованість положень, висновків та рекомендацій виконаного дослідження. Сукупність зазначених обставин визначають обґрунтованість і достовірність отриманих результатів досліджень.

Наукова новизна одержаних результатів. Винесені здобувачем на захист результати містять наукову новизну. Деякі з них отримані вперше. Зокрема, до таких положень належить розроблена концепція забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків метою якої є захист реальної вартості власного капіталу банку від впливу інвестиційних ризиків на основі фінансової гнучкості (с. 69-86).

На деяких положеннях наукової новизни слід зупинися докладніше.

У роботі запропоновано авторське визначення поняття «фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційної діяльності банків» як наявності альтернатив і можливостей для їх реалізації з формування та реструктуризації інвестиційного портфеля з позиції його обсягів, структури та рівня прийнятого ризику банком як інвестором в умовах дії інституціональних, адміністративних та ринкових обмежень на основі доходності, ризику та ліквідності. (с. 31). На

підставі аналізу сутності фінансової гнучкості автором були визначені її види (с. 32). Це дозволило більш детально дослідити теоретико-методичні засади гнучкості прийняття рішень, які покладено в основу розробки концепції забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на визначенні способу досягнення альтернативних варіантів і можливостей подолання інституційних, ринкових та адміністративних обмежень (с. 69-86). На підставі цього у роботі була запропонована класифікація інституційних обмежень, яка на відміну від існуючих, доповнена обмеженнями для банків як учасників ринку цінних паперів та всіх інших учасників ринку, які впливають на фінансову гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків та обмежують її свободу, що дозволяє своєчасно попереджати та мінімізувати їх вплив і враховувати при формуванні інвестиційної стратегії банків (с. 39-44).

На особливу увагу в науковій новизні заслуговує науково-методичний підхід до вибору інвестиційної стратегії банків із урахуванням інституційної гнучкості прийняття рішень на основі застосування методу аналізу ієрархії (с. 88-101). Заслуговує на увагу і науково-методичний підхід до оптимізації інвестиційного портфеля з урахуванням ринкової гнучкості на основі застосування методів кореляційно-регресійного аналізу (с. 101-119).

На особливу увагу в науковій новизні заслуговує науково-методичний підхід до оцінювання та регулювання адміністративної гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банку, який, на відміну від існуючих, враховує показники, які обираються з позиції оцінки, структури, якості і кількості підсистеми адміністрування банку, що дає можливість знизити транзакційні витрати, рівень інвестиційного ризику, підвищити прибутковість та якість прийнятих рішень, а також забезпечити постійний контроль за персоналом, який задіяний в інвестиційних процесах в банку (с. 119-132).

Наукова новизна отриманих у дисертаційній роботі результатів, сформульованих висновків і наданих рекомендацій є очевидною. Такі результати характеризуються авторським підходом до вирішення поставленого

науково-практичного завдання, його обґрунтованістю і комплексністю.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації. Автореферат відображає зміст дисертації та її основні висновки, та в повній мірі розкриває основні результати, що отримані в процесі досліджень та ступінь наукової новизни розробок. Дисертація та автореферат відповідають вимогам, що пред'являються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Структура, стиль викладу та мова дисертаційної роботи. Роботу позитивно відрізняє продумана структура, чіткість та логічність розв'язання проблеми дослідження, обґрунтованість та аргументованість методів та підходів щодо вирішення поставлених задач. Структурна побудова роботи Житаря М.О. відповідає кваліфікаційним ознакам, стиль висловлювання та подача матеріалу досліджень є логічними, послідовними та зв'язаними єдиною цільовою спрямованістю.

Мова дисертації чітка. Стиль дисертації носить науково-переконливий характер. Мета дослідження відповідає темі дисертаційної роботи. Зміст сформульованих наукових завдань структурно і логічно узгоджений, їх кількість можна вважати достатньою для розкриття визначеної теми дисертації та досягнення поставленої мети. Наукові положення дисертації сформульовано коректно, по кожному з них визначено науковий результат, ступінь новизни та практичне значення.

Дискусійні положення та недоліки. Незважаючи на досягнутий рівень розробок щодо забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків, є підстави зробити низку зауважень. Окремі положення роботи можна вважати дискусійними.

1. Позитивним є те, що автором дуже детально досліджено сутність інвестиційної діяльності банків (с. 12-30), проте, виходячи з теми дисертаційної роботи, доцільно було б в параграфі 1.1. більше уваги приділити саме сутності фінансової гнучкості прийняття рішень та визначенню цього поняття в науковій літературі.

2. Автором розроблена класифікація видів фінансової гнучкості (с. 32), але не уточнена специфіка її сприйняття з позиції двох підходів до визначення сутності фінансової гнучкості – загального и авторського.

3. У параграфі 3.3. на с. 175 автором запропонована стратегія забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків в Україні, в процесі розробки якої слід було б вказати кількісний критерій її ефективності.

4. В дисертації піднімаються проблеми доцільності формування фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків (параграф 1.2, с. 34-68), при цьому автору необхідно було більш чітко сформулювати переваги та недоліки доцільності формування фінансової гнучкості, а не окремих її видів.

5. У параграфі 2.2. процес інтегрування засновано на використанні методу багатовимірної середньої (с. 105-109), але використання цього методу потребує додаткових пояснень.

6. В рамках інтегральної оцінки адміністративної гнучкості було запропоновано систему показників адміністративної гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банку (с. 124). Автору слід було б обґрунтувати чому саме ці порогові значення обрані для запропонованих показників.

Але ці дискусійні положення дисертації не впливають на загальну позитивну оцінку та не знижують наукову і практичну цінність дисертаційної роботи.

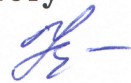
Загальна оцінка дисертаційного дослідження. Дисертаційна робота виконана на достатньо високому науковому рівні, є самостійним, завершеним з точки зору досягнення мети дослідженням. Стиль викладання матеріалу характеризується логічністю та послідовністю, наявністю чітких висновків за кожним розділом та в цілому за результатами досліджень. Автореферат дисертації та опубліковані праці повністю відповідають змісту роботи.

За змістом та оформленням, науковою новизною та практичною

значущістю дисертаційна робота Житаря Максима Олеговича на тему: «Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків», відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент

**кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
Полтавського національного технічного університету
ім. Юрія Кондратюка МОН України**

Н.І. Волкова

Підпис доцента кафедри фінансів і банківської справи Полтавського національного технічного університету ім. Юрія Кондратюка Волкової Нелі Іванівни засвідчую:

перший проректор проректор з
науково-педагогічної роботи

Б.О.Коробко

Вірюк отримано 15.06.2017
Вірюк отримано 12.10.15

Т. Вірюк